

Narzędziownik: JĘZYK UKRAIŃSKI

Autorka: Agnieszka Bilska

Wstęp

24 lutego 2022 r. Rosja zaatakowała Ukrainę. Rozpoczęła się wojna, której przebieg i konsekwencje są trudne do przewidzenia. W ciągu pierwszych dwóch tygodni do Polski przybyło ponad milion osób uciekających przed wojną, w tym dzieci, które mają prawo być przyjęte do szkół w Polsce. Istnieje pilna potrzeba wsparcia nauczycieli, uczniów ukraińsko- i polskojęzycznych w zaadoptowaniu się do nowej sytuacji, ułatwienia im komunikacji i budowaniu relacji poprzez zniwelowanie albo przynajmniej obniżenie bariery językowej.

Polecane w narzędziowniku zasoby mogą posłużyć dla osób polskojęzycznych, które potrzebują nabyć podstawy języka ukraińskiego do codziennej komunikacji w szkole i w domu oraz osobom ukraińskojęzycznym, którym są potrzebne podstawy języka polskiego.

Przygotowany przez Związek Nauczycielstwa Polskiego poradnik dla nauczycieli sugeruje, że uczenie się tych języków w szkole może przyjąć formę nauczania wzajemnego, organizacji wydarzeń kulturalnych opowiadających o życiu w Polsce/Ukrainie odwołujące się do tekstów kultury, opowiadające o zwyczajach. Link do poradnika: <https://znp.edu.pl/poradnik-nasza-szkola-waszym-domem/>.

Mamy nadzieję, że proponowane zasoby wspomogą społeczności szkolne w obliczu tego ogromnego wyzwania.

Polecane portale, e-zasoby i dobre praktyki do nauki języka ukraińskiego

1. Zestaw fiszek ze (156) słowami i wyrażeniami do nauki języka ukraińskiego w aplikacji Quizlet

Kategoria: rekomendowany e-zasób

Link: <https://quizlet.com/b724xi?x=1qqt&i=18x9r8>

Fiszki w aplikacji Quizlet pozwalają uczyć się ukraińskich wyrażen w trybie fiszek, testów, dopasowywania w aplikacji przeglądarkowej i mobilnej.

Uwaga: Quizlet nie wspiera wersji audio dla języka ukraińskiego. Zwroty ukraińskie wpisane są w formie fonetycznej (nie alfabetem ukraińskim).

2. Ukraińskie przeboje muzyczne

Kategoria: rekomendowany e-zasób

Link: <https://ukrainski.online/blog/ukrainskie-przeboje-muzyczne>

Kolekcja 10 utworów z YouTube zebrana na stronie filolożki języków słowiańskich - Anastazji Herasymuk. zawiera popularne w Ukrainie piosenki w stylu rap, pop, rockowe, pieśni ludowe, muzykę elektroniczną, poezję śpiewaną.

Teksty wielu z tych piosenek można znaleźć na stronie „Tekstowo”, np. https://www.tekstowo.pl/piosenka,go_a_1064_1059_1052_shum.html

3. Jednostronicowe rozmówki polsko-ukraińskie – podstawowe zwroty

Kategoria: rekomendowany e-zasób

Link: <https://skrivanek.pl/slownik-polsko-ukraiński/>

“Pierwsza pomoc językowa” to dostępne na stronie zebrane w formie tabeli wyrażenia i zwroty pogrupowane w kategorii: rozmowy, podróżowanie, powitania i pożegnania, znaki i liczby. Do pobrania jako podręczne jednostronicowe zestawienie tabelaryczne w formie dokumentu pdf.

4. Darmowy kurs języka ukraińskiego

Kategoria: rekomendowany e-zasób

Link: <https://www.loecsen.com/pl/naucz-sie-ukraiński>

Kurs w wersji przeglądarkowej i jako aplikacja mobilna to dźwiękowy przewodnik z rozmówkami wykorzystujący głosy rodzimych lektorów, oryginalne ilustracje, ćwiczenia na rozumienie ze słuchu.

Lista tematów: podstawy, rozmowa, szukam kogoś, czas, rozstanie, bar, restauracja, taxi, transport, hotel, plaża, rodzina, nauka, kolory, liczby, w razie kłopotów

5. Radio Ukraina FM online

Kategoria: rekomendowany e-zasób

Link:

https://play.google.com/store/apps/details?id=com.radiolight.ukraine&fbclid=IwAR2WSeD1f0MtqdwCW18WgEzGxOICSlOVR-6ktX_eUug-fOpnwbD2rGhi54A

Aplikacja umożliwiająca słuchanie na żywo wszystkich stacji radiowych FM i radia internetowego z Ukrainy.

6. Nauka ukraińskiego - aplikacja mobilna

Kategoria: rekomendowany e-zasób

Link:

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.funeasylearn.ukrainian&fbclid=IwAR37MPUAbN3UHKU5O-A-EQ6MnRAIZlZqaCsFgY0kyOwOjgLSENYtRySDvuA>

Zgamifikowana aplikacja do nauki języka ukraińskiego zawierająca 6 000 ukraińskich słów (stałe dodawanych): najpopularniejsze rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki itp., podzielone na 10 poziomów i 200 tematów; 1 250 ukraińskich zwrotów (często używanych): najważniejsze zwroty do codziennych rozmów i podróży, podzielone na 7 poziomów i 120 tematów.

Aplikacja umożliwia dostosowanie treści w zależności od wieku użytkownika oraz wzbogacenia słownictwa, poprzez naukę słów, zdań i wyrażeń dla początkujących, średnio zaawansowanych i zaawansowanych użytkowników.

7. Podręczniki przedmiotowe w języku ukraińskim

Kategoria: rekomendowany e-zasób

Platforma - repozytorium plików - Link: <https://pick.net.ua/ru/languages/ukraine>

Można pobrać w formacie pdf podręczniki obowiązujące w szkołach ukraińskich np. do matematyki, języka polskiego: <https://pick.net.ua/ru/component/jdownloads/summary/9-8klass/1374-pick-polska-mova-8-bilenka-pdf>

8. Jak tłumaczyć rozmowy ukraińsko-polskie? Tłumacz Google – instrukcja

Kategoria: rekomendowany e-zasób

Link: <https://sektor3-0.pl/blog/jak-tlumaczyc-rozmowy-ukrainsko-polskie-tlumacz-google-instrukcja/>

Instrukcja obsługi aplikacji Tłumacz Google i Microsoft Translator do tłumaczenia rozmów na żywo z języków ukraińskiego i rosyjskiego.

Instrukcja zawiera wskazówki tekstowe, obrazkowe i krótkie tutoriale wideo.

9. e-book - podstawy języka ukraińskiego

Kategoria: rekomendowany e-zasób

Link: <https://angelikaskotnicka.com/wp-content/uploads/2022/03/e-book-ukraine.pdf>

Krótki podręcznik o języku ukraińskim - zawiera sekcję poświęconą alfabetyce ukraińskiej (cyrylicy) - wyjaśnienie podstawowych różnic w wymowie, najważniejsze zwroty i wyrażenia, cyfry, dni tygodnia, kolory.

10. Kurs audio języka ukraińskiego

Kategoria: rekomendowany e-zasób

Link: <https://a1.edu.pl/lekcje-ukrainskiego>

Bezpłatny kurs audio języka ukraińskiego. Zawiera krótkie, kilkuminutowe lekcje w formacie mp3 – do posłuchania w domu, w pracy, na spacerze, w samochodzie.

11. "Jak skazaty?" – pakiet kryzysowy polsko–ukraiński/rosyjski z wymową

Kategoria: rekomendowany e-zasób

Linki:

Kanał na Youtube: https://www.youtube.com/channel/UCIDPUhu_P8-AA6C-La0ZlZg

Słowniczek: <https://drive.google.com/file/d/1rBm1dDauMhfDBA74h-6uYggPNgfSa7zv/view>

Quizlet: https://quizlet.com/jak_skazaty

Materiały zostały przygotowane przez grupę studentów języka polskiego jako obcego. Mają ułatwić przybyszom z Ukrainy pierwsze kroki w Polsce. Materiały przydadzą się także edukatorom, wolontariuszom i wszystkim tym, którzy pomagają.

W pakiecie są filmy z lekcjami (najlepiej je przerabiać po kolei), materiał pdf oraz quizy z fiszkami.

Polecane portale, e-zasoby i dobre praktyki do nauki języka polskiego

1. "Raz, dwa, trzy i po polsku mówisz Ty! Podręcznik do nauki języka polskiego dla dzieci w Ukrainie"

Kategoria: rekomendowany e-zasób

Link: <https://wid.org.pl/podrecznik/>

"Raz, dwa, trzy i po polsku mówisz Ty! Podręcznik do nauki języka polskiego dla dzieci na Ukrainie" – to nowoczesny podręcznik, który został opracowany przez wykładowców i lektorów związanych z Centrum "Polonicum". Wydany w 5 tomach, które odpowiadają poszczególnym poziomom nauczania. Do każdego tomu dołączone są materiały uzupełniające dla nauczyciela zawierające różnorodne karty pracy do druku. Podręcznik i materiały można pobrać klikając na obrazek z konkretnym tomem. Podręcznik i materiały są udostępnione bezpłatnie po wypełnieniu formularza.

2. Materiały dydaktyczne do nauki języka polskiego - dla dorosłych

Kategoria: rekomendowany e-zasób

Link: <https://www.gov.pl/web/udsc/materiały-dydaktyczne-do-nauki-jezyka-polskiego---dla-doroslych>

"Z językiem polskim każdego dnia" i "Polski na dobry start." Zasoby zawierają komplet materiałów do nauki języka polskiego jako obcego na poziomie A1-A2 z elementami B1. W skład kompletów wchodzi: podręcznik (pdf), poradnik metodyczny, ćwiczenia i pliki audio.

3. Język polski dla obcokrajowców

Kategoria: rekomendowany e-zasób

Link: <https://www.polski-dla-obcokrajowcow.bialystok.pl/polski-dla-obcokrajowcow-materiały>

Kolekcja materiałów przydatnych w nauce języka polskiego przez cudzoziemców zebranych na stronie nauczycielki Niki Zdanowskiej.

Zawartość m.in.:

- **Podlasie w legendach** - teksty z ćwiczeniami z obcokrajowców - pdf - bezpłatna pozycja, przygotowana przez kadrę pedagogiczną z Uniwersytetu w Białymstoku.
Link: [https://www.dropbox.com/s/cs24wjcg8t9qs6n/Podlasie%20w legendach.pdf?dl=0](https://www.dropbox.com/s/cs24wjcg8t9qs6n/Podlasie%20w%20legendach.pdf?dl=0)
- **Podręcznik "Podręcznik j. polskiego dla początkujących"** Польский Язык. Начальный курс. И.О. Боровец, Минск 2013, БНТУ Dobra baza na początek, przeznaczona dla osób znających język rosyjski. Żeby pobrać plik należy kliknąć strzałkę w okienku, znajdującą się w prawym górnym rogu okienka z widocznym pdf („otwórz w nowej karcie”).
- **Polska strona na portalu VKontakte.** Niezwykle przydatne materiały i notatki z zakresu nauki języka polskiego dla osób rosyjskojęzycznych: podręczniki, książki, słowniki, gramatyka - do pobrania za darmo. Stronę można przeglądać i czytać bez rejestracji.
Link: <https://vk.com/polyaz>
- **Bezpłatny kurs polskiego on-line**, opracowany przez lektorów Studium Języków Obcych WSFiZ. Przeznaczony jest dla osób ukraińsko- lub rosyjskojęzycznych. Żeby rozpocząć, nie trzeba znać żadnych podstaw języka polskiego. Wersja językowa strony: polska, ukraińska i rosyjska.
Link: <https://ua.kursyonline.vizja.pl/>

- **Forvo** - platforma oferująca wymowę języka polskiego w brzmieniu native speakera. To doskonała platforma dla kogoś, kto ma wątpliwość jak prawidłowo wymówić jakieś polskie słowo. Można posłuchać, jak brzmi ono w ustach rdzennego Polaka. Wszystkie zgromadzone słowa, nazwy własne, nazwiska znanych osób, wymawiane są przez native speakerów - czyli osoby, dla których polski jest językiem ojczystym.
Link: <https://forvo.com/languages/pl/>

4. Rozmówki ukraińsko-polskie wydawnictwa Pons

Kategoria: rekomendowany e-zasób

Link: <https://www.empik.com/solidarni-z-ukraina>

Bardzo obszerna publikacja (212 stron) e-book/pdf zawiera wstęp o Polsce, najważniejsze wyrażenia i zwroty przydatne Ukraińcom przybywającym do Polski. Na końcu w sekcji dla dociekliwych lista przysłów i przydatnych idiomów.

Zasoby dodatkowe

1. Materiały kreatywne

Kategoria: rekomendowany e-zasób

Link: <https://wydawnictwodwiesiostry.pl/materiały-edukacyjne/dla-dzieci-i-rodzicow/materiały-w-jezyku-ukrainskim>

Zabawy plastyczne i materiały kreatywne stworzone przez autorów i ilustratorów książek Wydawnictwa Dwie Siostry.

2. Ukraińskie materiały do matematyki na Akademii Khana

Kategoria: rekomendowany e-zasób

Link: <https://uk.khanacademy.org/>

Krótkie filmy wideo tłumaczące zagadnienia matematyczne.

3. Bajki dla dzieci - e-booki

Kategoria: rekomendowany e-zasób

Link: <https://starylev.com.ua/promotion/elektronni-dytyaci-knygy-bezkostovno>

Księgarnia internetowa z ukraińskimi książkami. Niektóre pozycje bajek dla dzieci są dostępne za darmo (po przejściu procesu zakupowego na ostatnim etapie cena książki jest zredukowana do zera).

3. Wszuchukraińska szkoła internetowa (Всеукраїнська школа онлайн – ВШО)

Kategoria: rekomendowany e-zasób

Link: <https://lms.e-school.net.ua/>

Platforma Ministerstwa Oświaty i Nauki Ukrainy do nauczania na odległość i blended-learning dla uczniów klas 5-11 oraz wsparcie metodyczne dla nauczycieli. Platforma zawiera samouczki wideo, testy i materiały do samodzielnej pracy w 18 dziedzinach: literatura ukraińska, język ukraiński, biologia, biologia i ekologia, geografia, historia świata, historia Ukrainy, matematyka, algebra, algebra i początki analizy, geometria, sztuka, podstawy prawa, nauki przyrodnicze, fizyka, chemia, język angielski i literatura obca.

Platforma została stworzona przez Stowarzyszenie „Osvitoria” na zlecenie Ministerstwa Transformacji Cyfrowej Ukrainy, Ministerstwa Oświaty i Nauki Ukrainy oraz Ukraińskiego Instytutu Rozwoju Oświaty, w ramach projektu szwajcarsko-ukraińskiego DECIDE, realizowanego przez konsorcjum DOCCU i PH Zurich.

4. 70 darmowych książek dla dzieci w języku ukraińskim do pobrania

Kategoria: rekomendowany e-zasób

Link: <https://lustrobiblioteki.pl/2022/03/70-darmowych-ksiazek-dla-dzieci-w-jezyku-ukrainskim-do-pobrania/>

Darmowe książki dla dzieci w języku ukraińskim na serwisie dla bibliotekarzy „Lustro Biblioteki”.

Pełne treści książek są udostępniane dzięki Stowarzyszeniu „Osvitoria”, które pomaga zmieniać i rozwijać edukację w Ukrainie. Książki są dostępne dzięki porozumieniu z ukraińskimi wydawcami.

#SolidarnizUkrainą - lista inicjatyw polskich bibliotek: <https://lustrobiblioteki.pl/solidarnizukraina/akcje-polskich-bibliotek-przyklady-relacje-2/>

5. Piosenki ukraińskie na YouTube - playlista

Kategoria: rekomendowany e-zasób

Link: <https://www.youtube.com/watch?v=gU34u8uyZmM>

Kolekcja zawierająca 32 ukraińskie piosenki dla dzieci.

6. Pomoc Ukrainie - Kolekcja zasobów

Kategoria: rekomendowany e-zasób

Link: <https://cyfrowitubylcy.blogspot.com/2022/03/dzieci-z-ukrainy-w-polskiej-szkole.html>

Kolekcja zasobów na blogu „Cyfrowi tubylcy” wyszukane przez Stowarzyszenie Cyfrowy Dialog, Centrum Edukacji Obywatelskiej, Barbarę Ochmańską, Grzegorza Zajączkowskiego - autorów serwisu Siła Myślenia Wizualnego.

7. Przepisy kuchni ukraińskiej - Wikibooks

Kategoria: rekomendowany e-zasób

Link:

https://uk.wikibooks.org/wiki/%D0%92%D1%96%D0%BA%D1%96%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA:%D0%9A%D1%83%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BD%D0%B0_%D0%BA%D0%BD%D0%B8%D0%B3%D0%B0

Jeden z zasobów projektu „Otwarte Podręczniki” na Wiki - społecznie tworzona kolekcja przepisów na dania ukraińskie w języku ukraińskim.

Materiał dostępny na licencji Creative Commons: Uznanie autorstwa 4.0. Międzynarodowe. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego i autorki. Zezwala się na dowolne wykorzystanie materiałów, w tym utworów, tworzenia i rozpowszechniania ich kopii w całości lub we fragmentach, wprowadzania zmian i rozpowszechniania utworów zależnych - pod warunkiem zachowania niniejszej informacji licencyjnej i wskazania autorki oraz Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego jako właścicieli praw do tekstu. Tekst licencji dostępny na stronie: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.pl>.